

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre . . . 8 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 „ — „

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 12 frt — kr.
Negyedévre . . . 3 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáca u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

Eredmény (!)

A kvóta bizottság végre eredményt is tud felmutatni. Két év óta tárgyal, ülészik, feloszlik, újra alakul, ismét elkezd üléseit és végre a mai tudósítás eredményről értesít, hogy t. i. a kvóta bizottság azt határozta, hogy majd máskor határoz. Mig pedig az a máskor elérkezik, addig is kidolgozott egy tervvázlatot, mely szerint kvótánk mindössze *egy fél perccel* fog emelkedni.

Erre az eredményre *Horánszky* kilépett az előkészítő hetes albizottságból, de beválasztották helyébe *Pulszky* Ágostont, aztán éljennel fogadták az elaboratumot és átküldték az osztrák bizottsághoz szives hozzájárulás végett.

A hivatalos körök megvannak elégedve ezzel az eredménnyel s örömlük teljes nekünk is, hiszen csak $\frac{1}{2}$ %-tel emelkedik a kvótánk pedig emelkedhetett volna 4—5 %-tel is.

S miért ne örülnénk?! Jó nép vagyunk mi s a kedélyesebb oldalról fogjuk fel a dolgot mindig. Az egyszerű kántor is pihenésre nyújtózott egy tölgyfa alatt s egy makk rá pottyant az orrára. Haragudott talán? Nem. Hálásan sóhajtott fel. Óh uram milyen jó, hogy nem tök terem a tölgyfán. Milyen jó is nekünk, hogy a kvóta bizottság csak $\frac{1}{2}$ %-et ejtett az orrunkra.

Persze az más kérdés, hogy muszáj-e nekünk engedni a kvóta kérdésben? és csak éppen nekünk? Az is más kérdés, hogy elfogadják-e az osztrákok ezt az emelést?

Ugy gondoljuk, hogy még nincs egy lépéssel sem közelebb a kvóta megoldása, mint mikor kezdték és szeptemberben sem lesz, mikorra az új tárgyalásokat ismét elkezdik. Sőt egyebet sejtünk. Erősen tartja magát a hír, hogy az *ülésszakot még ma bezárja* a kormány. Ez annyit jelent, hogy akkor új kvóta bizottságot kell választani, s ez ismét annyit, hogy feljebb fogják emelni a kvótánkat. Mert ez a bizottság jól dolgozik, de le van a szava kötve ahhoz, hogy nem emeli a kvótát csak fél perccel, az új bizottságnak nem lesz lekötve a szava, s azt sejtjük ezért kell bezárni az ülészakot és új bizottságot választani.

Hiszen szép is a jelszó „ajándékot nem fogadunk el az osztrákoktól”, persze, inkább adjunk mi neki.

Lovagias nemzet a magyar.

ORSZAGGYULES

A főrendiház ülése.

Budapest, június 27.

A mint a kegyelmes urak mai tanácskozása kezdődött, *Orczy* Béla báró elnöklésével, ez mutatkozott a világ legunalmasabb ülésének a melyen két ember tárgyal: a jegyző, a ki szakadatlanul olvassa a javaslatokat és jelentéseket és az elnök, a ki folyton ismételteti: elfogadjatik, megszavaztatik.

Elüljáróba az elnöknek bejelenteni valója volt: *Horváth* Lajos, *Márkus* József, *Orczy* Andor báró, *Vigyázó* Ferencz főrendiházi tag-sága ügyében és *Keglevich* István gróf és *Nikolics* Fedor báró mentelmi ügyében. E két utóbbi főrendiházi tag közül a *Keglevich* gróf mentelmi jogát fölfüggesztették, a szabadalom bitorlásáért kért *Nikolics* báró mentelmi dolgában nem határoztak. *Wodianer* Albert bárót és *Tóth* Vilmost, e két elhalt urat törölték a főrendek listájából.

Ezek után letárgyalták ezt a napirendet:

A szeszforgalmi adóról, a cukor- és sör-fogyasztási adóról, a szeszadóról szóló 1868. évi XXIV. t.-czikk 3 §-ában valamint a cukoradóról szóló 1896. évi XIX. t.-czikkben foglalt határozmányok érvényének meghosszabbításáról és a boritaladónak Horvát-Szlavonországokban leendő behozataláról szóló törvényjavaslatokat, továbbá a m. kir. államvasutak gépgyárának és a diósgyőri vas- és aczélgyárnak a kereskedelmi tárczától a pénzügyi tárcza keretébe való átvétele tárgyában a m. kir. pénzügyminiszter által az országgyűlés elé terjesztett jelentésére hozott képviselőházi határozatot, a nyilvános betegápolás költségeinek fedezéséről és a pozsonyi m. kir. állami kórházak kibővítéséről szóló törvényjavaslatokat; Máramaros vármegyebeli Huszt község határából a 2190—2193. és 2195—2225. helyrajzi számú birtokrészeket magában foglaló területnek Ugocea vármegyebeli Veléte községhez való átkebelezése tárgyában hozott képviselőházi határozatot, a beliscse—prandanovczii keskenyvágyú, az óbecse—ujvidék—tételi, zsidó—nagybányai, a szülelmed—szilágycsehi és a budapest—budafoktétényi h. é. vasutak engedelmzése tárgyában hozott képviselőházi határozatokat, végül az 1883. évi XXVIII. törvényczikkben körülírt iparfelügyeletnek az építő-iparra való kiterjesztése tárgyában hozott képviselőházi határozatot.

Természetesen mindezt változtatás nélkül elfogadták. Legtöbbször nem is szavaztak. Öt-hat ur megpróbált fölállani, de ezt is csak félig tette s már el volt intézve egy-egy javaslat, vagy jelentés törvényhozási sorsa.

Az ülés, csakugyan a világ legunalmasabb ülése, a jegyzőkönyv hitelesítésével véget ért. Holnap délután tizenkét és fél órakor rövid ülés lesz, alkalmasint az *ülésszak bezárása véget*.

A városháza építése.

— Amire nagy szükség van. —

Valamikor, pár évtizeddel ezelőtt sem fért el Nagyvárad város közigazgatásának apparatusa abban a régi emeletes épületben, a melyet ma is városházának csufolunk. Az adóhivatal és a számvevőség a Bach-korszakban épült s ma a királyi Táblának használt kétemeletes házban volt elhelyezve.

Pedig ebben az időben alig volt egy ne-

gyedrész a munkának, a mit el kelle intézni; természetesen a jóval kevesebb embernek, mint most.

Hogy toldja-foldja a városi tanács az alkalmas városháza hiánya által előállott bajokat, keservesen érezzük. Igen rövid idő alatt megérjük, hogy minden ügyosztály más és más részén a városnak, szétdarabolva lesz elhelyezve. Azért nem lehet azt mondani, hogy csak egyetlen ügyosztálynak megfelelő hivatali helyisége van.

Egy alkalmas új városháza építésének szükségése nagyon is égető, azonban ha az egymillió nyolczszázezer forintból nem jutott rá, nem tudjuk, hogy egyhamar honnét teremjük elő azokat a 3—4 százezreket, amibe egy megfelelő városháza kerülne.

Terv már van több mint kellene s nem egy igen szép, csinos munka, azonban inkább egyszerűbb lenne a városházánk, csak már raknak a falazatát.

A városház építése dolgában kiküldött bizottság tegnap vizsgálta felül ifj. *Rimanóczy* Kálmán építésznek ujabban kidolgozott tervét, melybe az egyes hivatalok helyiségei be vannak osztva.

Dr. *Bulyovszky* József polgármester elnöklése alatt jelen voltak: Rácz Mihály, Komlóssy József, Ragány János, Busch Dávid, Istvánffy István jegyző, Bozóky Béla és ifj. *Rimanóczy* Kálmán.

Az összes, a város által megvásárolt tervek áttanulmányozása után ifj. *Rimanóczy* Kálmán első és szintén megvásárolt tervét a nyert felvilágosításokhoz képest átalakította s ezt terjesztette elő tegnap. Az egyes hivatali helyiségek át vannak dolgozva a tervezeten s bár most is tulságos nagyok a helyiségek az egyes egyedül működő tisztviselők részére, mégis nagy a különbség a régi tervezéshez képest.

Elejtette a bizottság azt az eszmét, hogy a városháza alatt sörház és étterem legyen s így nem csinál a város konkurrencziát a saját bérlőinek.

Az elhelyezés a következő lesz:

Földszinten az adóhivatal, a rendőrtisztviselők, levéltár, közpénztár, fogyasztási adóhivatal helyeztetnek el, míg a szuterénben a rendőrség lesz elhelyezve.

Az I. emeleten a nagy diszterem 184 □ méter, a két tanács terem, a polgármester, a főjegyző, főügyész, könyvvezető, aljegyzők, a gyámpénztár, a számvevőség, a közigazgatási iktató, kiadó és iroda.

A II. emeleten a gazd. tanácsos, árvaszék, katonai ügyosztály, a mérnöki hivatal, a sorozó helyiségek, a vámhivatal stb.

A mérték-hitelesítő hivatalt a város majorjába teszik át.

Az építési összeget ifj. *Rimanóczy* Kálmán 270 ezer forintra teszi, de ha kőhomlokzatot kíván a város, 30 ezer frittal drágább, vagyis 300,000 frt. Ebbe a butorzat és a gázvezeték nincs beszámítva.

UJDONSÁGOK.

* **Személyi hírek.** Dr. *Karácsonyi* János papnöveldei tanár véglegesen elfoglalta leendő székét, a bihar-püspöki plebániát. *Rácz* Pál székes-egyházi karkáplán Solyomkeő-re káplánnak áthelyeztetett. Helyét *Görgényi* Jenő foglalta el. A *tasnádi* megürült kápláni állomásra *Besser* Hugó küldetett ki. *Stolmár* Ernő kaptuzinus rendű áldozópap a rendházba visszatért.

* **Dr. Schlauch Lőrincz iskolatársai.** Bizony rég ideje, hosszú hatvankét esztendeje annak, hogy Nagyvárad bibornok-püspöke: dr. *Schlauch* Lőrincz, az aradi minorita-atyák gimnáziumában tanulta Virgilius verseit. Ugy a püspök, mint az ő tanuló társai kedvesen emlékeznek vissza a gyermekévek boldog, gondtalan napjaira. Most egyik előregedett iskolatársa, *Simon* Gábor: Az *»Arad és Vidéke«* című ujságban nyílt levelet intéz id. *Varjassy* Józsefhez, melyben elmondja, hogy ebben a jubileumos korszakban jó lenne összejönni azoknak, kik 1836-ban együtt tanultak Aradon a minoritáknál s mivel a tanuló társak között dr. *Schlauch* Lőrincz bibornok-püspöknek van »legkényelmesebb lakása és legjobb konyhája«, tehát jöjjenek össze Nagyváradon a püspöki rezidenciában. A bibornok kétségkívül szívesen fogadja tanuló társait, kik közül soknak sugta a leczkét annak idejében.

Lapunk mai száma Szent László király ünnepe miatt később és csak felterjedelemben jelent meg. Nagyvárad város alapítójának, a kath. egyház nagy szentjének ünnepelésében részt kellene venni e város más tényezőinek is, amint részt vett munkásaival együtt lapunk kiadóhivatala.

* **Horeczky Károly b. — pozsonyi prépost.** Mint már jeleztük, a pozsonyi prépostságra csakugyan *Horeczky* Károly b. pozsonyi székeskáptalani kanonokot és pápai prelátust nevezte ki a király. A kinevezést a hivatalos lap valamelyik legközelebbi száma fogja publikálni. *Vaszar* hercegprimás Balatonfüredről már tegnap táviratban üdvözölte az új főpapot.

Báró Königsvarter János vizsgálata. E hó 26-án délelőtt megjelent a kis-szántói kastélyban a vizsgáló bizottság, hogy a kis bárót a második osztály tantárgyaiból megvizsgálják. Jelen voltak: *Dencs* János igazgató, dr. *Karácsonyi* János plebános, *Pák* Emil, *Stark* Gyula és *Számbovics* Rezső. A kis báró az összes kérdésekre kitűnő feleletet adott, éles elméje leginkább a számtannál tűnt ki, hol a legnehezebb számtani példákat is (mint pl. mennyi 72 nek a $\frac{1}{8}$ -ad része) egy pillanat alatt megfejté. Végezetül érzéssel szavalt magyar és német költeményeket, majd zongorán mutatja be ügyességét. Utána nagy lakoma volt, melyen díszes vendégkoszoru előtt *Dencs* János, a nála megszokott szónoki hévvel a következő tótszót mondá: »Tanui voltunk mindnyájan azon szép eredménynek, mit a kis báró a tanulmányokban való előhaladásában tanusított, — örvendeztünk mindnyájan a drága jó szülőkkel — a méltóságos bárókkal együtt, az ernyedetlen szorgalom, az értelmesség és kitűnő lelki tehetőség fölött, mivel mint kiváló égi ajándékkal a Mindenható a kis bárót felékesíteni kegyes volt. Nem kell sokáig keresnem az alapot e kiváló mennyei kitüntetés és kegyelemre, — rögtön megtalálom azt a drága jó szülőknél az egész országban, ne mondjam monarchiában fenhangan dicsért és magasztalt családi erényeiben. Nem vagyok már többé fiatal: talán sokat láttam, olvastam és tapasztaltam, tehát joggal elmondhatom, hogy ahol érző szívet és a szívnek legnemesebb megnyilatkozását a jótévő

szereketet működni nem láttam: ott csak törpe önhaszonleső silány emberekre akadtam. Nem hiában két főparancsolatot adott nekünk imádkozó Üdvözlőnk: Szeressed Istent mindenek felett és szeressed felebarátodat mint tennen magadat.

Fájdalom, kevesen vannak kik e parancsnak fenséges voltát felfognák és teljesítenék. De hála Istennek mégis akadnak ez önző szeretetlen korban elvéve nagy emberek — kik érző szeretettel telt könyörűl szívvel biznak, kik a szenvedő emberiségnek keserves könnyeit, fájdalmas jajait és sóhajtásait résztvevő nemes keblükbe fogadják, a könnyeket felszárítani, a keserveket enyhíteni és a jajkiáltásokat elnémítani sietnek. Ilyen arany drága jó szívvel bíró nagy férfunak ismerjük és tiszteljük kedves háziurunkat: a mélt. báró urat és mélyen tisztelt kedves nejét, örzőangyalát, mert nincs nap melyen az Isten főparancsát készséggel és szeretettel ne gyakorolnák: tehát ily emberbaráti fenséges eljárásban lehetetlen, hogy ne kísérje őket minden lépten nyomon a Mindenható boldogító és bőséges áldása.

Adjon az Isten, de meg is adja, sok örömet, szép tehetségű gyermekükben — növekedjék ez szülei boldogságára, kedvességben és bölcsességben Isten és emberek előtt; örökölje át drága jó szüleinek kiváló erényeit, legyen ő, de lesz is, engedelmes hű gyermeke szentegyházunknak, kiváló nagy fia és önfeláldozó szolgálója szeretett kedves hazánkban, büszkeséggel lássák őt jó szülei gyarapodni égi és polgár erényekben, a szülők legyenek boldogok gyermekük nagyra hivatását látva és jó gyermekük örömet nevelje drága szüleinek állandó jó egészsége, hosszú élete és zavartalan jóléte és boldogsága. A Mindenható mélyen tisztelt báró urat a mélt. bárónéval és szép reményre jogositó kis fiukkal sokáig éltesse! — A báró elmes beszédben válaszolt *Dencs* J. szavaira, érzi érdemtelenségét azon sok elismerő szóért és dicséretért, melylyel a szónok őt elhalmozta, iparkodni fog azonban a jövőben arra mindinkább érdemessé válni, köszöni a fia iránti nemes indulatot és annak megtartását továbbra is kéri. Tótszót mondott még *Pák* Emil hitelmező, aki a házi tanító: *Stark* Gyula és a nevelőnök bokros érdemeit méltatta. Hogy nagy gondot fordítottak a gyermek mindenoldalu tanítására fényesen bizonyítja az, hogy a kis János a bizottság egyhangú véleménye alapján minden tantárgyból kitűnő jegyet nyert.

* **Biharmegyei gazd. egyesület.** Most midőn a múlt évi rosz tanév után az egész ország aggódva és mégis teljes reménnyel néz az idei termés minősége és annak learatása elé gazdasági egyesületünk sem vonhatja ki magát azon reája háramló kötelezettség alól, hogy ez irányban minél több és megbízhatóbb értesítéseket szerezzen be. Bizalommal és azon kéréssel fordulok tehát gazdatársaimhoz, szíveskedjenek az aratás megkezdéséről, annak mikénti folytatásáról, munkás viszonyokról, esetleg közbe jött károkról, — ha csak levelező lapon is — minél többen és minél gyakrabban értesítéseiket a gazdasági egyesület titkári hivatalához: (Nagyvárad, Nagy Sándor-utca, Elemérház) beküldeni. Együttal felemlítjük, hogyha a gazdatársaink nem lennének tájékozva arra nézve, hogy esetleg előfordul munkás szükségleteket honnan és miként fedezzék, felvilágosítás végett forduljanak az egyesület titkári hivatalához. Nagyvárad, 1898. június 27. *Szabó* József, gazd. együleti elnök.

* **Az utolsó lehelet.** A néhai nagyváradai László gőzhenger-malom felszámoló bizottsága vasárnapra utolsó ülésre hívta össze a részvényeseket. *Szabó* József elnök. Az 1895—97. évekről előterjesztett számadásokat tudomásul vették. A hitelezők 3134 frt 94 krt

kapnak, a részvényeseknek azonban egy krajczár sem jut. A felszámoló bizottságnak megadták a felmentvényt.

* **Nagylelkű adakozók.** Körös-Tarjánban amint értesülünk, két oldalról is jelentékeny adományokkal gyarapították a katolikus egyház vagyonát. Így elsősorban is a templom oltárlepcsőzetére gyönyörű, szép kivitelű hatalmas szőnyeg került. A szőnyeg körülbelül 6 méter hosszú és 4 méter széles. Remek szép virághimzések díszítik a nagy, finom művű szőnyeget. Értéke egy 200 forint körül lehet. Az értékes és szép szőnyeget *Tóth* Istvánné urnő ajándékozta a templomnak. De disze került az odavaló temetőnek is. *Szotter* Ferencz és neje, szül. *Golyó* Katalin a temető közepén diszes fakeresztet állíttatott. A feszülettel díszített, gyönyörű kereszt igazán méltó disze lesz a szép temetőnek. Szükségtelen talán mondanunk, hogy a szép és vallásos lelkületre valló adományok minden egyébnél jobban dicsérik a buzgó hitű adakozókat.

* **Sikeros államvizsga.** *Gesztesi* Ödön városi számtiszt, mint értesülünk, az államszámvitel-tani vizsgát az állami vizsgáló bizottság előtt jó sikerrel letette.

* **Szokoly Tamás felebbezése.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága június havi közgyűlésén megkötötte a szerződést a lövészegylettel arra, hogy a Rhédey-kert és a városi faiskola kezelését további 12 évre átadja s egyúttal az összes terek és utcái ültetvények gondozásáért, kezeléséért évenként 6000 frt fizet a város. A közgyűlésen többen ellene szóltak a szerződés megkötésének, azonban siker nélkül. Különösen *Szokoly* Tamás hevesen támadta a Rhédey-kert felügyelő-bizottságát. Tegnap ugyancsak *Szokoly* Tamás terjedelmes felebbezést adott be a közgyűlési határozat ellen. Kéri a minisztert, hogy a szerződést ne hagyja jóvá, hanem utasítsa a városi tanácsot, miszerint a Rhédey-kertet és az összes tereket és utcaültetvényeket házilag kezelje.

* **A nagyvásár.** Tegnap, hétfőn a nagyváradai országos vásár nagy érdeklődés mellett kezdődött; a lóvásárban mintegy 4000 drb volt a felhajtás s igen sok remek állat került közte. Elkelt több mint 2000 drb, igen jó áron. A marhavásárba 7000 drb jószágot hajtottak fel s a kereslet is elég jó volt. Az árakat magasan fizették. — Az iparvásár nagyon silány volt. Az óriási kínálattal szemben alig volt kereslet s az árak igen nyomottak.

* **Villám által agyonütve.** F. hó 24-én reggel 7 óra tájban a tenkei járásban levő *Vasand* község fölött óriási zivatar vonult keresztül és a mezőn *Turla* Juon fia Flóra kapált tengerit 8 napszámossal, kik közzé lecsapott az istennyila és az egy sorban álló emberek közül a 3-ik 5-ik és hatodikat érte, két férfit és egy, 18 éves leányt. A két férfi azonnal meghalt a leány pedig szemé világát vesztette el az óriási fény behatásától. A meghaltak közül az egyiket fején csapta s testén semmi sérülés nem látszott csupán a fej tetején két ujnyi szélességben haja le volt perzselve; a másik férfit a villám csapás a nyakszirtén érte és innen kezdve lefutott a balgerincz közepéig a honnan jobbra a has üregbe fordulva a bal lábszáron leszaladt a földbe. A villám keresztül vonulásának helyén a bőr feketére perzselődött. A leányt orvosi segélyben dr. *Wallerstein* mint körorvos részesítette. Ugyanezen időben a buzásdi pusztán lovait legeltető kocsubai embert szintén agyoncsapott a villám.

* **A polgári takaré- és segélyszövetkezet** befizetési az ünnep miatt holnap, azaz szerdán délelőtt 10—12-ig teljesítendő.

* **Eljegyzés.** Dely Endre, Lukács György nagybirtokos gazdatisztje folyó hó 26-án eljegyezte Seffer Mariskát, Lobodka István szerez-treméltó gyámleányát.

* **Szerencsétlenül járt munkás.** A Hollód-Tenke-Vésztői vasútvonal építésénél. hó 22-én Rippán a hegy bevágásánál dolgozó munkások közül egyre a föld ráomolván, azt maga alá temette. Munkás társai a leomlott föld alól azonnal élve kiszabadították, de a szerencsétlen ember lábszárcsont repedést kapott, kit ápolás végett beszállították a biharmegyei kórházba.

* **Elgázolás.** Tegnap délelőtt a fő-utcán a Barts-palota előtt egy vigyázatlan komfortáblis gyors hajtás közben elgázolt egy falusi gyermeket. A kocsis keresztül ment a szerencsétlen gyermek lábán s azon súlyos sérülést ejtett. A kocsis az eset után végig vágott a lován s elmenekült, úgy hogy amikor észrevették a szerencsétlenséget, a kocsis már eltűnt a láthatárról. Rendőr nem volt a láthatáron s így a vigyázatlan ember, aki gyors hajtás következtében idézte elő a bajt, egészen kényelmesen elmenekülhetett. A megsérült fiút orvosi kezelés alá vették.

* **Közrekerült jómadár.** Pusztá Péter nváradai szekeres gazda a tegnapi vásáron, szét-néztében felismerte ezelőtt 3 héttel ellábolt cselédjét, Z a h a r i Jánost. A fiatal férfi, aki mindössze 19 életévet számlál, a mondott időben kerekét oldott régi gazdájától; elemelt ugyaninnét egy lábravalót, 1 inget és egy fej-szét. Nem mulasztotta el azonban, hogy a ládába zárt cselédkönyvét szintén el ne vigye. A fülöncsipett fiatal egykori gazdája nyomban le-tartóztatta — a rendőrségre bekísértette. Innen azután a kir. ügyészséghez került a nagyre-ményű ifju, ahol majd kiugrásaiért illő jutalom vár rá.

* **Elveszett.** Vasárnap este a Félix-fürdőtől Nagyvárad-vásártérig vagy a kupében, vagy kihajlás közben a sinek mellett elveszett egy dupla fedelű ezüst férfi óra csüngő láncszal. Felkéretik a megtaláló, hogy a rendőrségen, vagy szerkesztőségünkben illő jutalom mellett adja át.

* **Rendőrségi hírek.** Tegnap délelőtt a Nagypiaczón három zsebtolvajlás történt, egy 3, egy 50 és egy 100 frtos. A zsebmetszőket keresik, azonban ezideig még eredménytelenül. — *Goszler* Gyulától tegnap egy *Kiss* István nevezetű csavargó ellopott egy színházi látsóvet, amit később eladott 10 krért egy másik csavargónak, aki azt a színháznál akarta értékesíteni, de rajta vesztett, mert feljelentették s elfogták. — *Eisenberger* Simon fekete-bátori lakos tegnapelőtt este bejött Váradra, még az éjszaka alvásközben ellopták a pénztárczáját, amibe 112 frt volt. A tettes elmenekült. — *Vida* Dániel földművelőt tegnap délelőtt a Szt-János utcán saját ökre szarvával felöklelte, aminek következtében *Vida* a fején két súlyos sérülést szenvedett. Beszállították a kórházba. — A vásár amint látszik elég mozgalmasan vette kezdetét, de nem csoda, hogy olyan sok esemény történt, mert hasonló nagy vásár évek óta nem volt Váradon.

SZÍNHÁZ.

Vasárnap két dolog ment. Délután a *Ludas Matyi* csinált tisztességesen telt házat. Este pedig a *Falu Rosszát* nézte végig a tökéletesen zsufolt ház. Az egyik előadás a gyermekeknek szólt és ehhez képest eléggé gyatra is volt; a másik ellenben a vasárnap esti publikumra aspirált. Bizony sajnos volt ez is. Következnek a mindenképpen ellapult hétfői előadás, a „*Megboldogult*“. Három dolog volt a tegnapi előadás vezérmotívuma:

1. Két országos hírvő művész szereplése, 2. a mindenképpen ügyetlenül ledarált darab, 3. a végtelenül zsufolt és hűvös hangulatu Ház.
- Igen, oszlopos embereket láttunk! *Nádai*

és *Ujházi* ragyogtatták az ő minden kritikán felül való művészetüket. Amilyen jó és jobb volt minden egyébnél az egyik, olyan jó és csodálatosan rossz volt mindenben a másik. *Nádai* volt az est >édes<-e, *Ujházi* volt az est legrosszabb, de legaranyosabb színésze.

Három, ügyetlenül feladott babérkoszorúval rontották meg az est sikerének tiszta jó ízét, de hát a jót csak jónak mondjuk mégis.

Mesés két alak volt a két mester, mikor magára maradván, az igazi művészet zavartalan szépségeivel megaranyozta a publikum estéjét.

Minden szereplő rajta volt, hogy rossz ne legyen. Dicséretükre szólva, majd mindegyiknek sikerült is.

Hanem ha gyöngék voltak is a mellék-szereplők, ekkora két oszlop, mint *Nyárai* és *Ujházi* bizony több tapsot érdemelnek. Kár annyira fukarkodnia vele a publikumnak, mert hiszen önönmagára mondja ki ezzel az ítéletet.

Mi a manót tudnak lelkesülni annyi szimpla más nagyságokért, ha a tegnapi remek szép és kritikán felüli alkotások hidegen hagyják ezt a közönséget?

Kefe, bizony ez a kefe! — *Miklósi, Nyárai, Leövey* egyaránt dicséretes finomsággal játszottak.

Csupán egyben volt egy nézet az egész előadó személyzet: a szerep — nem — tudásban.

Solti Helénnél, bár egyébként enni való volt, azt kiváltképpen észleltük.

Diszletek zavarosak. Rendezés örülden pon-gyola volt. —i.

Szinköri hírek. A közölt műsor sorrendje változik, a mennyiben holnap, szerdán *A gyimesi vadvirág* kerül színre. Ez előadásra különösen figyelmeztetjük a t. közönséget, mert a kitűnő népsziművet nemcsak gyönyörű specia-lis erdélyi kiállítással, de a legjobb kiosztásban is adja az igazgatóság. A főbb szerepeket *Laczkó A., Kissné, Székely I., Turchányi O., Váradiné, Bartos, Kassai, Leövey, Szentgyörgyi, Tompa* és *Vendrei* játsszák.

TANÜGY.

A Zeneiskola hangversenye. Csekély számú közönség előtt, meglepőleg vékony sikerrel folyt le a «Nagyvárad zeneiskola» hangversenye, vasárnap délelőtt. Egyedül *Vomácska* volt az, aki növendékeivel az első számban a *Volk-mann 2.* «Szerenád»-jában meglepően szép eredményt produkált. Kivüle a *Mozart 1.* «Kvar-tett»-jét hallottuk meglepően fegyelmezett elő-adásban. — *Fényes Márta* hegedűjátéka egyszerűen elbájoló volt, az «*Air Varié*» ily sza-batos, tiszta előadása bizony dicséretére válnék akármelyik fejlettebb hegedű-játékosnak is. *Lőrincz Riza* remekül előadott dalai nagy ha-tást keltettek. De ennyivel el is mondtuk, mind azt, ami jót erről a zenevizsgálóról elmondhat-tunk. A műsor többi 7 számáról talán jobb nem is szólni, oly kritikán alóliak voltak, akár-mint vesszük is.

Vizsgálatok a női kereskedelmi tanfo-lyamon. Tegnap tartották meg a községi pol-gári iskolával kapcsolatos női kereskedelmi tanfolyam évrő vizsgálatát, *Sipos Orbán* kir. tanfelügyelő mint a vallás- és közokt. miniszter kiküldött képviselőjének, dr. *Sarkadi Lajos* kamarai titkár, mint a kereskedelmi miniszter képviselőjének s a teljes számú tanári karnak jelenlétében. 40 hallgató tette le a vizsgálatot s szakavatott feleleteiből kitetszett, hogy kiválóan gondos vezetésben részesülnek s a tanfo-lyamon nemcsak a kereskedelmi pályára nyerne-k előismereteket, hanem általános műveltségük színvonalának emelésén is fáradoznak tanáraik. Különösen *Belényesi Ilona, Stern Malvin, Berger Irén, Waldmann Kornélia* és *Kaudersz Paula* tették le kitűnő sikerrel a vizsgálatot. Délután 2 órakor fejezték be a vizsgálatot, a mikor rövid konferenzia után kihirdette *Sipos Orbán* a hallgatóknak az eredményt; magas szár-nyalású beszédben megdicsérte, buzdította

őket s áldást kívánt jövőendő pályájukhoz. A lelkesen megélt beszéd után dr. *Sarkadi Lajos* szólott, szintén elismerésének adott kifejezést s utalt a kir. tanfelügyelő érdemére a tanfolyam felvirágzása körül, mely valóban benne tisztelheti nemcsak megalapítóját, hanem fáradhatlan lelkes vezérét is.

EGYESÜLETEK.

Vadásztársaság közgyűlése.

Meghívó.

A nagyvárad vadásztársaság összes tag-jait van szerencsém a f. évi július hó 2-án d. u. 5 órakor a «Gazdasági és Iparbank» üzlet-veliségének (Kishidő, ezelőtt Dunkel, jelenleg Várad Nándor féle ház) igazgatósági szobájá-ban tartandó évi rendes közgyűlésre tisztelet-tel meghívni.

A közgyűlés tárgysorozatát képezendi:

1. Két választmányi tag választása;
2. a választmány jelentése az 1898/99. vadászévre fizetendő évi tagsági díj megállapí-tása tárgyában;
3. társulati pénztáros mult évi számadásai-nak megvizsgálásáról szóló választmányi jelen-tés tárgyában;
4. esetleges indítványok, amelynek az alapszabályok 10 §-a értelmében a közgyűlést megelőzőleg 3 nappal a választmánynál be-jelentendők.

Figyelmeztetnek a t. társulati tag urak, hogy a mennyiben a június 25-ére kitézött közgyűlésre a t. tag urak, az alapszabályok 9. §-ban meghatározott számon alól jelentek meg, a jelen kitézött határidőben a közgyűlés, te-kintet nélkül a jelenlevők számára meg fog tartatni és határozatot fog hozni.

Nagyvárad, 1898 június 27.

Rádl Ödön,
társ. elnök.

IRODALOM.

— A «Magyar Könyvtár» fennállásának rövid ideje alatt, úgy látszik, tökéletesen meg-oldotta azt a nehéz problémát, hogyan lehet egy magyar irodalmi vállalatot igazán népsze-rűvé tenni. Kivált most, az utazó-időszak be-köszöntével tapasztalható ez: vasuton és hajón lépten-nyomon találkozik az ember utasokkal, kik elindulás előtt megrakják zsebeiket ezekkel a pompás 15 krajczáros füzetekkel, melyeknek folyószáma immár túl van az ötvenen. Ha a M. K. így halad, még ez évben kiadja századik füzetét! A most megjelent 48—52. füzetek is-mét számos értékes olvasmányt nyújtanak. A sort egy kis olasz regény nyitja meg: «Az er-kölcstelen», melynek szerzőjét E. A. Buttit, épen most kezdik fordítani és ünnepelni Párisban is. A rendkívül érdekesítő meséjű és remekül megírt munkát *Tóth Béla* mintaszerű fordítás-ban veszi a közönség.

A következő füzetek irodalmi csemege számba mehet: *Petőfi* nejének *Szendrei Juliá-nak* abban az időben irt naplóját és leveleit tartalmazza, amikor megismerkedett és jegyet váltott *Petőfivel*. A kis füzet előtt *Jókai* előszava, végül pedig függelékül, *Szendrei Julia* néhány verse olvasható. Az 50. füzet a világirodalom egyik legszebb és leghíresebb költői elbeszélését, *Tennyson* «*Arden Enoch*»-ját nyújtja. A nagy angol poeta gyönyörű verseit *Lőrincz (Lehr) Zsig-mond* fordította le, a «*Lalla Roukh*» neves át-ültetője, aki a magyar *Shakspeare* kiadásában is részt vett. Az elhunyt műfordító hagyatékából adta ki ezt a munkát fia, *Tolnai Vilmos*.

Az idegen epika e remeke után a magyar drámai költészet egy kiváló munkája követke-zik: *Murai Károly* minden ízében magyaros, jóízű vígjátéka a «*Huszárszerelm*», mely színre-kerülte óta állandóan megmaradt a nemzeti színház műsorán és melyet a vidéki müked-velő színpadokon is egyre előadnak. Végre az 52. füzetben a legszebb magyar népballadákat köti bokréta *Morvai Győző*, felhasználva az összes e téren eddig megjelent gyűjteményeket és különös figyelmet fordítva az iskolák szük-ségletére.

Tartalmas bevezetést is irt a füzet elé, melyet a magyar népköltészet minden barátja örömmel fog üdvözölni. Mindezek, mint az előbbi megjelent füzetek, melyek jegyzékével minden könyvtáros szolgál, egyenként 15 krjával vehetők meg a Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) cégnél Budapest, Andrásy-ut 21; a könyvkereskedésekben és Budapesten a nagyobb dohánytözsdekben is.

Igazságszolgáltatás.

A Morzsányi ügy. Abban az ismeretes bűnpörben, a melyet a kiállítás volt jegybérlői indítottak *Spitzer Gyula, Morzsányi Károly és Mandl Lajos* ellen, ma döntött a kir. kuria. budapesti kir. törvényszék tudvalevőleg helyt adott a panaszos *Berl D. és Ollendorf* perújítás kérelmének, s vád alá helyezte *Morzányit* és társait. A védők: *Eötvös Károly, Visontai Soma és Lajek János* valamint a kir. ügyészség is a terheltek javára a kir. táblához felebbeztek, mely *megszüntette az eljárást* és *Berl D. és Ollendorf* perújítási kérelmét megtagadta. A panaszosok a kuriához felebbeztek, amely ma helyben hagyta a kir. *üléltábla megszüntető határozatát, elutasítva a panaszosok perújítási kérelmét.* Ezzel talán befejezést nyert a nagy port fölvert bűnügy.

TAVIRATOK.

Ferencz Ferdinánd főherczeg szemléje.

Budapest, jun. 27. (Saját tud. távirata.) *Ferencz Ferdinánd* főherczeg tegnap este a csapatok megszemlélésére ide érkezett. A fő-

herczeg, miután minden fogadtatást köszönettel visszautasított, a lakásán hallgatta meg a katonai jelentéseket, azután pedig a kerületi főnököt és a polgármestert külön kihallgatáson fogadta.

Uj görög miniszter.

Athén, jun. 27. *Mialis* hajókapitány elfogadta a tengerészeti tárczát.

A francia kormányválság.

Budapest, jun. 27. (Saját tud. táv.) Párisból sürgönyzik: A kabinet [ma bizonyosan megalakul. *Viger*, aki földművelésügyi miniszterre van kiszemelve, a tárczát csak abban az esetben fogadta el, ha a gabona vámokat fentartják.

Az olasz kormányválság.

Róma, jun. 27. A lapok úgy vélekednek, hogy a válság az által, hogy *Pelloux* tábornokot bízták meg a kabinetalakítással, végleges megoldást fog nyerni. *Pelloux* tábornok miniszteriumát széles parlamenti bázisra akarja alapítani. A jelöltek neveit nem közlik a lapok, hanem kijelentik, hogy minden erre vonatkozó jelentés korai.

A galicziai zavargások.

Bécs, jun. 27. *Pininski* galicziai helytartó innen *Uj-Sandezbe* utazott.

Lemberg, jun. 27. *Piniski* gróf helytartó *Uj-Sandezbe* érkezett, a hol tegnap újra nagy zavargások fordultak elő. A *streyzovi* kerületben szintén megújultak a zavargások.

A háború.

Budapest, június 27. (Saját tud. távirata.) Madridból sürgönyzik: Ama hirre, hogy állítólag amerikai hajók jönnek Spanyolországba, a kormány többféle intézkedést rendelt el, u. m. bizonyos kikötők világító tornyainak feloldását, torpedók elsüllyesztését és uj útegek felszerelését; a kormány megtiltotta továbbá, hogy Kubába táviratokat küldjenek.

Budapest, június 27. (Saját tud. távirata.) Madridból sürgönyzik: A regenskirályné szentesített több törvényt, a melyeket cortex a legutóbbi ülésben szavazott meg; közöttük a hadi költségvetés kiegészítésére és az államadóság szelvényeinek pesetákban való beváltására vonatkozókat.

NAGYVARADI SZINKOR.

Evadberlet 54. szám.

Kisberlet 52. szám

Páros

Páros.

Ma kedden, 1898. június 28-án

a kolozsvári országos nemzeti színház személyzetével:

Nádai Ferencz és Ujházi Ede

vendégfőléptével:

A Pont-Biquet család.

Vigjáték 3 felvonásban.

Helyárok mint rendesen.

Kezdeté fél 8, vége 10 óra után.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Bodega és tejcsarnok!

Üzlet megnyitási értesítés!

Van szerencsém a m. t. közönség szives értésére hozni, hogy f. évi július hó 1-én az **Aldás-utcán, Guttmann-házban** egy teljesen modern berendezésű

tejcsarnokot és Bodegát nyitok.

Ezen új vállalatommal czélul tűztem magam elé, hogy a tej és tejfélék beszerzése körül eddig elég gyakran tapasztalt mizériákat szavatolt, tisztán kezelt cikkek forgalomba hozatalával megszüntettessem; ezzel kapcsolatban arról is óhajtottam gondoskoni, hogy úgy **friss tej**, mint **tejszín**, **tejtöl**, **aludt-tej**, **tehén- és juhturó**, **tehén- és bivaly-vaj**, **a nap bármelyik szakában** kapható lesz.

Midőn mindezekre a nagyrabecsült háziasszonyok különös figyelmét felhívni bátor vagyok, arra kérem, hogy **rendszeres napi tejszállításra b. megrendeléseiket** néhány nappal előbb **Bémer-téri üzletemben** előjegyeztetni kegyeskedjenek, előre is biztosítom m. t. feleimet, hogy a legfigyelmesebb kiszolgálásban fogom részesíteni.

Ugyanitt berendezett **Bodegában** kaphatók mindennemű **friss felvágottak és halak**; továbbá mindennemű **francia és magyar pezsgők**, mindennemű **likörök és szeszes italok, kőbányai**
 » **külföldi és magyar borok.** » **sör eredeti palaczkokban, poharanként és**
 » **francia » » cognacok,** » **kimérve.**

➡ **Jégbehűtött málnaszörp szódavizzel.** ⚡

Gyógyvizkurát tartó közönség részére mindennemű **friss gyógy- és ásványvizeket** már a kora reggeli órákban lehűtve, **carlsbadi vizet** pedig felmelegítve **poharanként** is kiszolgálólok.

A n. é. közönség szives pártolását kérve vagyok

kiváló tisztelettel

KÁDÁR JÁNOS.

Bodega és tejcsarnok.